

BELGISCHE SENAAT**ZITTING 1974-1975**

18 JUNI 1975.

**Ontwerp van wet betreffende
de uitkering na echtscheiding.**

VERSLAG

**NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
JUSTITIE UITGEBRACHT
DOOR DE HEER VERBIST.**

Dit verslag is als volgt ingedeeld :

A. Retroacten.

B. Tabel met de beide teksten (tekst Senaat 16 juli 1966 en huidig ontwerp van de Kamers van Volksvertegenwoordigers).

C. Vergelijking en commentaar.

D. Bespreking.

**

A. RETROACTEN.

Het komt gepast voor zeer bondig te herinneren aan de lange geschiedenis van deze poging tot wijziging van de Belgische wetgeving terzake.

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen :

Vaste leden : de heren Pierson, voorzitter; Calewaert, Cooreman, De Grève, Mevr. Delepière, de heren de Stexhe, Dupont, Hambye, Hendrickx, Hoyaux, Lepaffe, Leroy, Lindemans, Pede, Risopoulos, Rombaut, Mevr. Staels-Dompas, de heren Van Bogaert, Van In, Van Rompaey en Verbist, verslaggever.

R. A 6623

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

650 (1974-1975) : N° 1 : Ontwerp opnieuw geamendeerd door de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

SENAT DE BELGIQUE**SESSION DE 1974-1975**

18 JUIN 1975.

**Projet de loi relatif
à la pension après divorce.**

RAPPORT

**FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE
PAR M. VERBIST.**

Le présent rapport se subdivise comme suit :

A. Antécédents.

B. Tableau des deux textes (texte Sénat du 16 juillet 1966 et projet actuel transmis par la Chambre des Représentants).

C. Comparaison et commentaire.

D. Discussion.

**

A. ANTECEDENTS.

Il paraît opportun de retracer très brièvement la longue histoire de cette modification de la législation belge en la matière.

Ont participé aux travaux de la Commission :

Membres effectifs : MM. Pierson, président; Calewaert, Cooreman, De Grève, Mme Delepière, MM. de Stexhe, Dupont, Hambye, Hendrickx, Hoyaux, Lepaffe, Leroy, Lindemans, Pede, Risopoulos, Rombaut, Mme Staels-Dompas, MM. Van Bogaert, Van In, Van Rompaey et Verbist, rapporteur.

R. A 6623

Voir :

Document du Sénat :

650 (1974-1975) : N° 1 : Projet réamendé par la Chambre des Représentants.

1. Het wetsvoorstel van de heren Rolin-Hambye.

Op 4 februari 1964 namen de heren Rolin en Hambye het initiatief van het wetsvoorstel.

Uitdrukkelijk werd bepaald dat het voordeel aan de niet-schuldige echtgenoot toegekend door artikel 301, een schade-loosstelling is en waarbij twee beginselen werden vastgelegd (Gedr. Stuk Senaat nr. 123, zitting 1963-1964) :

1. de mogelijkheid het onderhoudsgeld te vervangen door een geldsom, dit volgens de discretionaire macht van de rechtbank.

2. de mogelijkheid het onderhoudsgeld te vermeerderen of te verminderen indien er een belangrijke wijziging intreedt in de behoeften van de echtgenoot aan wie het is toegekend, of in de bestaansmiddelen van de onderhoudsplichtige.

Dit voorstel gaf aanleiding tot bespreking en een tekst, welke door de Senaat werd aanvaard (*Handelingen* Senaat, 17 en 19 november 1964).

2. Onderzoek van het ontwerp door de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

Het voorstel werd als wetsontwerp nr. 891 van de zitting 1964-1965 naar de Kamer verzonden.

De Commissie voor de Justitie wijdde in maart 1965 verscheidene vergaderingen aan het onderzoek van dit ontwerp en wijzigde op verschillende fundamentele punten het ontwerp van de Senaat.

Het aldus gewijzigd ontwerp werd zonder enige discussie in de openbare vergadering van de Kamer goedgekeurd op 7 april 1965.

3. Tweede onderzoek van het ontwerp door de Senaat.

In december 1965 heeft de Senaatscommissie het onderzoek hervat.

Op 11 januari 1966 werd door Senator Dua verslag uitgebracht (Gedr. Stuk Senaat nr. 68, zitting 1965-1966). Een nieuwe tekst wordt voorgesteld.

Toen de tekst van de Commissie voor de Senaat kwam, werden verschillende amendementen ingediend door de heren Rolin en Jottrand. Gelet op deze amendementen verwees de Senaat de zaak terug naar de Commissie voor aanvullend onderzoek.

Na een nieuw onderzoek door de Senaatscommissie werd een tekst goedgekeurd die werd opgenomen in het aanvullend verslag van Senator Dua (Gedr. Stuk Senaat nr. 216, zitting 1965-1966). In de openbare vergadering van 16 juli 1966 werd de nieuwe tekst goedgekeurd.

4. De nieuwe tekst welke door de Kamercommissie voor de Justitie thans wordt voorgesteld.

De studie van het ontwerp heeft aanleiding gegeven tot een nieuwe tekst door de Kamer van Volksvertegenwoordigers op 18 juni gestemd.

**

1. La proposition de loi de MM. Rolin-Hambye.

Le 4 février 1964, MM. Rolin et Hambye avaient pris l'initiative de présenter une proposition de loi.

Elle prévoyait expressément d'une part que l'avantage octroyé par l'article 301 du Code civil à l'époux non coupable constitue une indemnité et posait, d'autre part, les deux principes suivants (Doc. Sénat n° 123, session de 1963-1964) :

1. la possibilité de remplacer la pension alimentaire par une somme d'argent, en vertu du pouvoir discrétionnaire du tribunal;

2. la possibilité d'augmenter ou de diminuer la pension alimentaire en cas de modification importante des besoins de l'époux bénéficiaire ou des ressources de l'époux débiteur.

La discussion de cette proposition a donné lieu à l'établissement d'un texte qui a été adopté par le Sénat (*Annales* du Sénat des 17 et 19 novembre 1964).

2. Examen du projet par la Chambre des Représentants.

La proposition fut transmise à la Chambre sous forme du projet de loi n° 891 de la session 1964-1965.

La Commission de la Justice a consacré à l'examen dudit projet plusieurs séances en mars 1965. La Commission a modifié plusieurs points fondamentaux du projet du Sénat.

Le projet ainsi modifié fut adopté, sans discussion, en séance publique de la Chambre du 7 avril 1965.

3. Deuxième examen du projet par le Sénat.

La Commission du Sénat reprit l'examen du projet en décembre 1965.

Le rapport fait le 11 janvier 1966 par le Sénateur Dua (Doc. Sénat n° 68, session de 1965-1966) proposait un nouveau texte.

Lorsque ce texte de la Commission vint en séance publique du Sénat, plusieurs amendements furent proposés par MM. Rolin et Jottrand. Compte tenu de ces amendements, le Sénat a renvoyé le projet à la Commission pour examen complémentaire.

Après cet examen, la Commission de Sénat a adopté un texte qui fut repris dans le rapport complémentaire du Sénateur Dua (Doc. Sénat n° 216, session de 1965-1966). Le nouveau texte a été adopté en séance publique du 16 juillet 1966.

4. Le nouveau texte actuellement proposé par la Commission de la Justice de la Chambre.

L'étude du projet a donné lieu à un nouveau texte qui a été adopté par la Chambre des Représentants le 18 juin.

**

B. TABEL.

ONTWERP GESTEMD
DOOR DE SENAAT
OP 16 JUNI 1966.

ENIG ARTIKEL.

Artikel 301 van het Burgerlijk Wetboek wordt vervangen als volgt :

« De rechtbank kan aan de echtgenoot die de echtscheiding heeft verkregen, uit de goederen en inkomsten van de andere echtgenoot, een uitkering toekennen, die hem in staat stelt even goed in zijn bestaan te voorzien als het geval was tijdens het huwelijk.

» Het bedrag van de aldus bepaalde uitkering volgt de wisselingen van de kosten van levensonderhoud.

TEKST AANGENOMEN
DOOR DE KAMER VAN
VOLKSVERTEGEN-
WOORDIGERS
(18 juni 1975)

ARTIKEL 1.

Artikel 301 van het Burgerlijk Wetboek wordt vervangen door de volgende bepalingen :

« § 1. De rechtbank kan aan de echtgenoot die de echtscheiding heeft verkregen, uit de goederen en inkomsten van de andere echtgenoot, een uitkering toekennen die, rekening houdend met zijn inkomsten en mogelijkheden, hem in staat stellen kan in zijn bestaan te voorzien op een gelijkwaardige wijze als tijdens het samenleven.

» § 2. De rechtbank die de uitkering toekent stelt vast dat deze van rechtswege aangepast wordt aan het indexcijfer van de consumptieprijzen. Het basisbedrag van de uitkering stemt overeen met het indexcijfer van de consumptieprijzen van de maand gedurende welke het vonnis of het arrest dat de echtscheiding toestaat, kracht van gewijsde heeft verkregen, tenzij de rechtbank er anders over beslist. Om de twaalf maanden wordt het bedrag van de uitkering van rechtswege aangepast in verhouding tot de verhoging of de verlaging van het indexcijfer van de consumptieprijzen van de overeenstemmende maand.

» Deze wijzigingen worden op de uitkeringen toegepast vanaf de vervaldag die volgt op de bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad* van het

B. TABLEAU.

PROJET ADOPTE
PAR LE SENAT
LE 16 JUILLET 1966.

ARTICLE UNIQUE.

L'article 301 du Code civil est remplacé par le texte suivant :

« Le tribunal peut accorder à l'époux qui a obtenu le divorce, sur les biens et les revenus de l'autre époux, une pension lui permettant d'assurer son existence dans des conditions équivalentes à celles dont il bénéficiait durant le mariage.

» Le montant de la pension ainsi définie suit les variations du coût de la vie.

TEXTE ADOPTE
PAR LA CHAMBRE DES
REPRESENTANTS

(18 juin 1975).

ARTICLE 1er.

L'article 301 du Code civil est remplacé par les dispositions suivantes :

« § 1er. Le tribunal peut accorder à l'époux qui a obtenu le divorce, sur les biens et les revenus de l'autre époux, une pension pouvant permettre au bénéficiaire, compte tenu de ses revenus et possibilités, d'assurer son existence dans des conditions équivalentes à celles dont il bénéficiait durant la vie commune.

» § 2. Le tribunal qui accorde la pension constate que celle-ci est adaptée de plein droit à l'indice des prix à la consommation. Le montant de base de la pension correspond à l'indice des prix à la consommation du mois au cours duquel le jugement ou l'arrêt accordant le divorce est coulé en force de chose jugée, à moins que le tribunal en décide autrement. Tous les douze mois, le montant de la pension est adapté en fonction de la hausse ou de la baisse de l'indice des prix à la consommation du mois correspondant.

» Ces modifications sont appliquées à la pension dès l'échéance qui suit la publication au *Moniteur belge* de l'indice nouveau à prendre

	in aanmerking te nemen nieuwe indexcijfer. De rechtbank kan nochtans in bepaalde omstandigheden een ander systeem van aanpassing van de uitkering aan de kosten van levensonderhoud toepassen.		en considération. Le tribunal peut, dans des cas particuliers, appliquer un autre système d'adaptation de la pension au coût de la vie.
» Het kan worden aangepast aan de aanmerkelijke wijzigingen in de behoeften of de bestaansmiddelen van de partijen.	» § 3. Indien de uitkering, ingevolge omstandigheden onafhankelijk van de wil van de uitkeringsgerechtigde, in ruime mate ontoereikend is geworden om de in § 1 bedoelde toestand te waarborgen, kan de rechtbank de uitkering verhogen. » Indien de toestand van de uitkeringsgerechtigde een ingrijpende wijziging heeft ondergaan zodat het bedrag van de uitkering niet meer verantwoord is, kan de rechtbank de uitkering vermindere of opheffen. » Dit geldt eveneens bij ingrijpende wijziging van de toestand van de uitkeringsplichtige en dit ingevolge omstandigheden onafhankelijk van zijn wil.	» Il peut être adapté aux modifications notables survenues dans les besoins ou dans les ressources des parties.	» § 3. Si, par suite de circonstances indépendantes de la volonté du bénéficiaire de la pension, celle-ci n'est plus suffisante, et ce dans une mesure importante, pour sauvegarder la situation prévue au § 1er, le tribunal peut augmenter la pension. » Si, par suite d'une modification sensible de la situation du bénéficiaire, le montant de la pension ne se justifie pas, le tribunal peut le réduire ou supprimer la pension. » Ceci vaut également en cas de modification sensible de la situation du débiteur de la pension et ce par suite de circonstances indépendantes de sa volonté.
» In geen geval mag het één derde van de inkomsten van de tot uitkering gehouden echtgenoot te boven gaan.	» § 4. Het bedrag van de uitkering mag in geen geval hoger zijn dan één derde van de inkomsten van de tot uitkering gehouden echtgenoot.	» En aucun cas il ne peut excéder le tiers des revenus de l'époux débiteur.	» § 4. En aucun cas, ledit montant ne peut excéder le tiers des revenus de l'époux débiteur de la pension.
» De uitkering kan te allen tijde in kapitaal worden vastgesteld, hetzij in onderlinge overeenstemming tussen de partijen, hetzij, op aanvraag van een van hen, bij beslissing van de rechtbank.	» § 5. De uitkering kan te allen tijde door een kapitaal worden vervangen op grond van een overeenkomst tussen de partijen, gehomologeerd door de rechtbank. De rechtbank kan ook de kapitalisatie te allen tijde toekennen op aanvraag van de tot uitkering gehouden echtgenoot.	» La pension peut à tout moment être fixée en capital, soit de l'accord des parties, soit à la demande d'une d'elles, par décision du tribunal.	» § 5. La pension peut à tout moment être remplacée par un capital, de l'accord des parties, homologué par le tribunal. A la demande de l'époux débiteur de la pension, le tribunal peut également accorder, à tout moment, la capitalisation.
» De uitkering is een last van de erfenis; zij wordt opgebracht door alle erfgenamen en, zo nodig, door de bijzondere legatarissen naar evenredigheid van hetgeen zij	» § 6. De uitkering is niet meer verschuldigd bij het overlijden van de tot uitkering gehouden echtgenoot maar de echtgenoot aan wie de uitkering toekwam mag	» La pension est une charge de la succession; elle est supportée par tous les héritiers et, au besoin, par les légataires particuliers, proportionnellement à leur émolu-	» § 6. La pension n'est plus due au décès de l'époux débiteur, mais le créancier peut demander des aliments à charge de la succession et ce aux conditions prévues à

genieten, met dien verstande dat de bepaling van het voorgaande lid ten aanzien van ieder van hen toepasselijk is. De termijn waarbinnen de uitkering moet worden gevorderd van de erfgenamen, is één jaar, te rekenen van het overlijden. Heeft de overledene verklaard dat bepaalde legaten bij voorkeur boven de andere moeten worden voldaan, dan dragen die legaten in de uitkering slechts bij voor zover de inkomsten uit de andere daartoe niet voldoende zijn. »

levensonderhoud vorderen ten bezware van de nalatenschap, dit volgens de voorwaarden voorzien in artikel 205, §§ 2, 3, 4 en 5 van het Burgerlijk Wetboek. »

ART. 2.

In het Burgerlijk Wetboek wordt een nieuw artikel 301bis ingevoegd, luidend als volgt :

« Artikel 301bis. — Voor de vaststelling van het bedrag van de uitkering en de tenuitvoerlegging van het vonnis waarbij deze uitkering is vastgesteld, kan de rechtbank gebruik maken van dezelfde bevoegdheden als bij artikel 218 van het Burgerlijk Wetboek aan de vrederechter zijn toegekend. In dat geval is het bepaalde in het vijfde lid van artikel 1280 van het Gerechtelijk Wetboek van toepassing. »

ART. 3.

Artikel 1410, § 1, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek, wordt als volgt gewijzigd :

« 1° de al dan niet provisionele uitkeringen tot onderhoud door de rechter toegewezen, alsmede de uitkeringen die na echtscheiding aan de niet-schuldige echtgenoot worden toegekend. »

ART. 4.

Artikel 1, § 3, is van toepassing op de vóór de inwerkingtreding van deze wet door de rechtbanken op

ment, étant entendu qu'à l'égard de chacun d'eux la disposition de l'alinéa précédent est applicable. Le délai pour réclamer la pension aux héritiers est d'un an à partir du décès. Si le défunt a déclaré que certains legs doivent être acquittés de préférence aux autres, ces legs ne contribuent à la pension que pour autant que le revenu des autres n'y suffise pas. »

l'article 205, §§ 2, 3, 4 et 5 du Code civil. »

ART. 2.

Il est inséré dans le Code civil un article 301bis nouveau, libellé comme suit :

« Article 301bis. — Le tribunal peut, en vue de la fixation du montant de la pension et en vue de l'exécution du jugement fixant cette pension, exercer les mêmes pouvoirs que ceux conférés au juge de paix par l'article 218 du Code civil. En ce cas, les dispositions, reprises au cinquième alinéa de l'article 1280 du Code judiciaire sont d'application. »

ART. 3.

L'article 1410, § 1er, 1°, du Code judiciaire est modifié comme suit :

« 1° aux provisions et pensions alimentaires adjugées par justice, ainsi qu'aux pensions allouées après divorce à l'époux non coupable. »

ART. 4.

L'article 1er, § 3, est applicable aux pensions allouées avant l'entrée en vigueur de la présente loi, par

grond van het artikel 301 van het Burgerlijk Wetboek toegekende uitkeringen. Op de uitkering aldus opnieuw vastgesteld, zijn de §§ 2, 4, 5 en 6 van artikel 1, evenals de artikelen 2 en 3, toepasselijk.

les tribunaux en vertu de l'article 301 du Code civil. Les §§ 2, 4, 5 et 6 de l'article 1er ainsi que les articles 2 et 3 sont applicables à la pension ainsi fixée à nouveau.

C. VERGELIJKING EN COMMENTAAR.

Artikel 1.

§ 1. In het huidig ontwerp van de Kamer van Volksvertegenwoordigers wordt gepreciseerd dat men bij het toekennen van de uitkering moet rekening houden « met zijn inkomsten en mogelijkheden ». Deze precisering komt niet voor de tekst van de Senaat.

De laatste woorden « tijdens het huwelijk », zoals aangenomen door de Senaat, worden vervangen door « tijdens het samenleven ». Men denkt hier kennelijk aan de periode van feitelijke scheiding welke veelal een procedure tot echtscheiding voorafgaat. De nieuwe tekst wenst dus duidelijk een gelijkwaardig bestaan in vergelijking met de tijd dat partijen samenwoonden.

§ 2. Er wordt in de nieuwe tekst voorgesteld dat de rechtbank die de uitkering toekent bovendien vaststelt dat deze van rechtswege wordt aangepast aan het indexcijfer van de consumptieprijzen.

Terwijl in de tekst van de Senaat het beginsel van de aanpassing aan de kosten van levensonderhoud werd aangenomen, stelt de nieuwe tekst een automatische koppeling aan het indexcijfer van de consumptieprijzen voor. Bovendien wordt met nauwkeurigheid het mechanisme van de aanpassing vastgesteld.

In de nieuwe tekst wordt ook voorzien dat de rechtbank in bepaalde omstandigheden een ander systeem van aanpassing van de uitkering kan toepassen. Aanleiding tot deze aanvulling was de overweging dat alleen de aanpassing volgens voormelde index onrechtvaardig zou zijn in geval het inkomen van de debiteur niet evolueert met die index.

§ 3. De nieuwe tekst vult de vorige aan door de specificatie dat de uitkering kan worden verhoogd indien deze « ingevolge omstandigheden onafhankelijk van de wil van de uitkeringsgerechtigde, in ruime mate ontoereikend is geworden... ».

Verder zegt de nieuwe tekst uitdrukkelijk dat de rechtbank de uitkering kan « verminderen of opheffen ».

§ 4. De tekst bevat de absolute beperking van het bedrag van de uitkering tot één derde van de inkomsten van de echtgenoot welke tot uitkering gehouden is.

Inhoudelijk werd geen wijziging voorgesteld. Er is slechts een wijziging in de formulering.

§ 5. Vervanging van de uitkering door een kapitaal en kapitalisatie.

C. COMPARAISON ET COMMENTAIRE.

Article 1er.

§ 1er. Le projet actuel adopté par la Chambre des Représentants précise que, lors de l'octroi d'une pension, il faut tenir compte « de ses revenus et possibilités ». Cette précision ne figure pas dans le texte du Sénat.

Les derniers mots « durant le mariage » du texte adopté par le Sénat sont remplacés par les mots « durant la vie commune ». Cela vise manifestement la période de séparation de fait qui précède souvent une procédure en divorce. Le nouveau texte prend donc clairement pour base une existence dans des conditions équivalentes à celles dont l'époux qui a obtenu le divorce bénéficiait durant la vie commune.

§ 2. Il est proposé, dans le nouveau texte, que le tribunal qui accorde la pension constate que celle-ci est adaptée de plein droit à l'indice des prix à la consommation.

Alors que le texte du Sénat retenait le principe de l'adaptation au coût de la vie, le nouveau texte propose une liaison automatique à l'indice des prix à la consommation. De plus, le mécanisme d'adaptation est fixé avec précision.

Le nouveau texte prévoit également que, dans certains cas, le tribunal peut appliquer un autre système d'adaptation de la pension. Cette nouvelle disposition a été inspirée par la considération que prévoir uniquement la liaison à l'indice précité serait injuste si le revenu du débiteur n'évolue pas en fonction de ce même indice.

§ 3. Le nouveau texte complète le précédent en spécifiant que la pension peut être augmentée « si, par suite de circonstances indépendantes de la volonté du bénéficiaire de la pension, celle-ci n'est plus suffisante et ce dans une mesure importante... ».

Plus loin, le nouveau texte dit expressément que le tribunal peut « réduire ou supprimer la pension ».

§ 4. Le texte prévoit la limitation absolue du montant de la pension à un tiers des revenus de l'époux débiteur de la pension.

Aucune modification de fond n'a été proposée. Seule une modification de pure forme a été apportée.

§ 5. Remplacement de la pension par un capital et une capitalisation.

In de nieuwe tekst kan de uitkering slechts worden vervangen door een kapitaal uitsluitend op grond van een overeenkomst tussen de partijen. In de tekst van de Senaat laten men dus vallen « hetzij op aanvraag van één van hen ».

In de nieuwe tekst wordt in de homologatie van het akkoord door de rechtbank voorzien.

In de nieuwe tekst wordt de mogelijkheid voorzien van kapitalisatie en dit op uitsluitend verzoek van de tot uitkering gehouden echtgenoot.

§ 6. De verslaggever van de Kamercommissie voor de Justitie stelde twee mogelijke teksten voor al naargelang voorzien wordt dat artikel 205 van het Burgerlijk Wetboek toepasselijk is, enkel en alleen wanneer de uitkeringsgerechtigde geen kinderen heeft uit het huwelijk, ofwel indien voorzien wordt dat het beginsel van het onderhoudsgeld ten laste van de nalatenschap in ieder geval toepasselijk blijft.

Vermits de uitkering uit een nalatenschap beschouwd wordt als een volledige uitkering tot levensonderhoud die geen indemnitaire karakter meer heeft, is eigenlijk de eerste oplossing de meest logische, vermits waar het om een werkelijk onderhoudsgeld gaat, de kinderen in aanmerking komen voordat de nalatenschap kan aangesproken worden; er dient trouwens eveneens rekening gehouden te worden met het feit dat de echtgenoot die de echtscheiding bekwaam, alle voordelen voortspruitende uit het huwelijkskontraat bewaart, dus ook het recht op de giften die in talrijke huwelijkskontrakten voorkomt.

In de definitieve tekst wordt de eerste oplossing aangenomen.

Terwijl in de tekst van de Senaat de uitkering een last is van de erfenis, kan in de nieuwe tekst de uitkeringsgerechtigde echtgenoot slechts levensonderhoud vorderen ten bezware van de nalatenschap.

Artikel 2.

De tekst door de Kamercommissie voor de Justitie voorgesteld is nieuw. Deze tekst voorziet o.m. in de mogelijkheid tot afhouding van loon (art. 218 van het Burgerlijk Wetboek).

Er waren twee mogelijkheden : ofwel wordt een artikel 301bis ingelast, ofwel wordt artikel 1280 van het Gerechtelijk Wetboek aangevuld. Daar het eerder om een rechtsplegingsvraagstuk gaat, schijnt het logischer artikel 1280 van het Gerechtelijk Wetboek aan te vullen, doch dit heeft het nadeel dat vermeld artikel tot hiertoe enkel handelt over het kort geding; het schijnt echter wel verkieselijker het Burgerlijk Wetboek zelf niet te overlasten met rechtsplegings teksten.

In de definitieve tekst neemt de Kamercommissie de eerste oplossing aan die erin bestaat een nieuw artikel 301bis in te voegen.

Artikel 3.

Dit artikel is nieuw en heeft betrekking op de mogelijke beslaglegging op de uitkering. Artikel 1410, § 1, sub 1°, van het Gerechtelijk Wetboek wordt gewijzigd en in overeenstemming gebracht met de nieuwe wet.

Dans le nouveau texte, la pension ne peut être remplacée par un capital qu'en vertu d'un accord entre les parties. Les mots « soit à la demande d'une d'elles », qui figuraient dans le texte du Sénat, sont dès lors supprimés.

Le nouveau texte prévoit l'homologation de l'accord par le tribunal.

Le nouveau texte prévoit aussi la possibilité de capitalisation, et ce à la demande exclusive de l'époux débiteur de la pension.

§ 6. Le rapporteur de la Commission de la Justice de la Chambre propose deux textes selon qu'il est prévu que l'article 205 du Code civil est uniquement applicable si le bénéficiaire de la pension n'a pas d'enfants issus du mariage ou qu'il est prévu que le principe des aliments à charge de la succession reste d'application en tous cas.

Etant donné que la pension à charge de la succession est considérée comme une pension alimentaire intégrale qui ne présente pas le caractère d'une indemnité, la première solution est, à proprement parler, la plus logique puisque, lorsqu'il s'agit d'aliments réels, les enfants entrent en ligne de compte avant que la succession puisse être entamée; il convient d'ailleurs également de tenir compte du fait que l'époux qui a obtenu le divorce conserve tous les avantages découlant du contrat de mariage et donc aussi le droit aux donations, qui figure dans de nombreux contrats.

Pour le texte définitif, c'est la première solution qui a été retenue.

Alors que le texte du Sénat prévoyait seulement que la pension est à charge de la succession, le créancier peut, en vertu du nouveau texte, demander des aliments à charge de la succession.

Article 2.

Le texte proposé par la Commission de la Justice de la Chambre est nouveau. Il prévoit notamment la possibilité de retenue sur salaire (art. 218 du Code civil).

Il existait en fait deux possibilités : soit insérer un article 301bis nouveau, soit compléter l'article 1280 du Code judiciaire. Comme il s'agit plutôt d'un problème de procédure, il paraît plus logique de compléter l'article 1280 du Code judiciaire, mais cette solution a le désavantage que, jusqu'à présent, cet article ne traite que du référé. Il semble néanmoins préférable de ne pas surcharger le Code civil même de textes relatifs à la procédure.

Pour le texte définitif, la Commission de la Chambre a retenu la première solution, qui consistait à insérer un article 301bis (nouveau).

Article 3.

Cet article est nouveau et concerne la saisie possible de la pension. L'article 1410, § 1er, 1°, du Code judiciaire est modifié et mis en concordance avec la nouvelle loi.

Artikel 4.

Dit nieuw artikel bevat een overgangsmaatregel. Het heeft betrekking op de thans door de rechtbanken op grond van artikel 301 van het Burgerlijk Wetboek toegekende uitkeringen.

D. BESPREKING.

Bij de aanvang van de bespreking kwam al duidelijk de bezorgdheid van de Commissie aan het licht dat het ontwerp, na zulk een al te lange geschiedenis, eindelijk wet zou worden.

De Voorzitter drong er dan ook op aan dat de Commissie, zelfs indien men nog onvolmaaktheden en schoonheidsfouten zou ontdekken, het ontwerp zou goedkeuren.

Sommige gerechtigden ontvangen trouwens op het huidig ogenblik een uitkering die, gelet op de inflatie, in genedele meer beantwoordt aan de realiteit.

De verslaggever geeft bondig de geschiedenis van het oorspronkelijk voorstel Rolin-Hambye en maakt een vergelijking tussen de tekst van de Senaat en deze van het huidig ontwerp.

Op de opmerking van een lid of het niet beter zou zijn ook in § 5 van artikel 1 aan de uitkeringsgerechtigde de mogelijkheid te bieden om de kapitalisatie te vragen, werd geantwoord dat zulks zou kunnen leiden tot mogelijke manoeuvres, zoals trouwens vermeld in het verslag van de Kamercommissie.

Er werden door een ander lid nog opmerkingen gemaakt, o.m. in verband met de voorziene homologatie door de rechtbank (art. 1, § 5), welke procedure overbodig wordt geacht. Verder had men in artikel 2 beter ook verwezen naar artikel 219 van het Burgerlijk Wetboek.

Op de vraag van een lid wat er gebeurt wanneer er betwisting ontstaat bij de uitvoering van een vonnis of arrest in verband met de indexatie van de uitkering, wordt geantwoord dat eventueel de beslagrechter bevoegd is in zulke gevallen.

Herhaaldelijk werd door leden van de commissie de opmerking gemaakt dat voor verschillende onderdelen van het ontwerp de tekst inhoudelijk niet afwijkt van die van de Senaat. De tekst van de Senaat genoot zelfs blijkbaar in bepaalde gevallen de voorkeur.

STEMMING.

De artikelen 1 en 2 worden bij eenparigheid door de 18 aanwezige leden aangenomen.

De artikelen 3 en 4 worden aangenomen met 16 stemmen bij 2 onthoudingen (wegens formulering van de tekst).

Het geheel wordt aangenomen bij eenparigheid door de 18 aanwezige leden, evenals dit verslag.

De Verslaggever,
A. VERBIST.

De Voorzitter,
M.-A. PIERSON.

Article 4.

Ce nouvel article prévoit une mesure transitoire. Il concerne les pensions allouées actuellement par les tribunaux en vertu de l'article 301 du Code civil.

D. DISCUSSION.

Dès le début de la discussion s'est nettement manifesté le souci de la Commission de voir finalement, après tant de temps, ce projet devenir loi.

C'est pourquoi le Président a insisté pour que la Commission adopte le projet, même s'il contient encore des imperfections et des inélégances.

Certains bénéficiaires touchent actuellement une pension qui, en raison de l'inflation, ne correspond absolument plus à la réalité.

Le rapporteur retrace brièvement l'historique de la proposition Rolin-Hambye initiale et établit une comparaison entre le texte du Sénat et celui du présent projet.

Un membre ayant fait observer s'il ne serait pas opportun de prévoir au § 5 de l'article 1er que le bénéficiaire de la pension puisse également avoir la possibilité de demander la capitalisation, il a été répondu que pareille disposition pourrait donner lieu à des manoeuvres, comme le souligne d'ailleurs le rapport de la Commission de la Chambre.

Un autre membre a émis d'autres observations relatives notamment à l'homologation prévue par le tribunal (art. 1er, § 5), procédure qu'il estime superflue. A l'article 2 il aurait aussi été préférable de se référer à l'article 219 du Code civil.

Un membre ayant posé la question de savoir ce qu'il advenait lorsque surgissent des contestations dans l'exécution d'un jugement ou d'un arrêt portant sur l'indexation de la pension, il lui est répondu que dans pareils cas, le juge des saisies est éventuellement compétent.

Des membres de la commission ont à plusieurs reprises fait remarquer que certaines parties du texte du projet ne diffèrent pas fondamentalement du texte du Sénat. Dans certains cas, ce dernier texte avait manifestement leur préférence.

VOTES.

Les articles 1er et 2 sont adoptés à l'unanimité des 18 membres présents.

Les articles 3 et 4 sont adoptés par 16 voix et 2 abstentions (en raison de la rédaction du texte).

L'ensemble du projet ainsi que le présent rapport ont été admis à l'unanimité des 18 membres présents.

Le Rapporteur,
A. VERBIST.

Le Président,
M.-A. PIERSON.